

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 16:18

שחרית: 9:30

מנחה: 16:15

יציאת השבת: 17:49

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, ברוס

סיפור לשבת

ומה גרם לך להשיבו", הורה רבי הניך לעגלון. נאנח העגלון והחל לספר: "מעולם לא שלחתי ידי ברכוש הזולת. ואולם בהגיענו לגור, בשעה שירד כבודו מהעגלה, נפל הצרור מכיסו. הרמתיו והצצתי לתוכו. למראה הכסף הרב הסתנוורו עיניי. בת יש לי, שהגיעה לפרקה, ובשל עונוי איני מצליח למצוא לה חתן הגון. באותו רגע גבר עלי יצר". באומרו זאת פרץ העגלון בבכי נסער. לאחר שנרגע במקצת, המשיך וסיפר:

"האצתי בסוסים לשוב לפראשניץ. בהגיעי הייתי טרוד ועייף. נפלתי על מיטתי ושקעתי בשינה עמוקה. לפתע נראה אלי איש זקן, בעל פנים מאירות והחל לגעור בי בקול קשה: 'גנב! החזר את הכסף לרב העירי!'. התעוררתי ומיד חזרתי לישון. אך הזקן לא הרפה. שוב הופיע בחלומי, הפעם החזיק בידו מקל והחל לחבוט בי. 'קום', קרא אלי, 'החזר את הכסף לבעליו, ולא – בן-מוות אתה!'. הבטחתי לזקן כי מיד, בשוב הרב לפראשניץ, אחזיר לו את כספו. שלגים יורדים, רוחות מנשבות והקור חודר לעצמות, איך אוכל כעת לחזור לגור!', הסברתי לזקן. דברי לא שכנעוהו. 'סע תיכף ומיד!', צעק עלי והוסיף להכותני במטהו. לא הייתה לי ברירה אלא לקום ממיטתי ולצאת לדרך. והנה אני עומד כאן לפניכם בוש ונכלם, מחזיר את הגנבה".

שקט השתרר בבית המדרש כשסיים העגלון את וידויו. "אין בליבי עליך, וטוב עשית שהחזרת את הכסף, וזה הביזיון יהא כפרתך", נענה רבי הניך. "אולם עצה לי אליך", הוסיף ואמר, "מכיוון שבאת לכאן כמה פעמים ומעולם לא נכנסת פנימה לראות את הרבי, הבה ניכנס יחדיו, אתה ואני, אל הרבי. כך, לפחות, יצא דבר טוב מכל הסיפור הזה". הציע ר' הניך.

הסכים העגלון להצעת רבי הניך. כעבור שעה קלה נכנס אל הקודש, בלוויית רבי הניך. כשראה העגלון את הרבי, נסוג לאחוריו בבהלה, כן זה דמות הזקן אשר בגינו החזיר את הגניבה. הרבי הביט בו בחיך קל והוא נרגע. העגלון העז להתקרב אל הרבי ואז שאל בלחש: "מדוע הכה אותי הרבי?" הרים הצדיק את קולו: "וכי סבור אתה שהעולם הפקר ואיש הישר בעיניו יעשה?! חשבת שלית דין ולית דיין?! טעות מרה בידך. העולם הוא עולמו של הקב"ה אשר קבע לו חוקים וכללים. יש דין ויש דיין!". כעבור שהות קצרה הוסיף הרבי ואמר: "סע לשלום וקבל עליך לעשות מהיום והלאה את מלאכתך בישר ובנאמנות ואזי ייטב לך".

לאחר מכן שב רבי הניך אל חבורת החסידים שהמתניה בחוץ וסיפר בהתפעלות עצומה על שאירע בתוך החדר. "מופת כזה, נאה היה לבעל-שם-טוב בכבודו ובעצמו!", הפטיר. "כוחו של הרבי עצום, אך החיזוק הגדול הוא – האמונה בדברי הרבי, הרבי הבטיח שהכסף יחזור בשלמות, עם מעט המתנה תקבל את המתנה, והרבי מקיים".

ישבו בני החבורה והתחזקו באמונת חכמים טהורה.

בעגלה הרתומה לסוסים עשה דרכו ר' הניך מאלכסנדר, שהיה אז רבה של פראשניץ אל העירה גור, להסתופף בצילו של רבו ר' יצחק מאיר בעל 'החידושי הר"ם' מגור.

בהגיעו אל העיר גור, נוכח לדעת כי צרור כספו הנכבד שנווהו אליו אין עימו. חיפש רבי הניך נואשות אחר צרור הכסף, בכיסי בגדיו, בתרמילו, חיפש גם בעגלה שבה נסע - אך כל מאמציו היו לשווא. האבדה לא נמצאה, כאילו בלעה אותה האדמה.

בצרור היה כסף רב, שנמסר לו על ידי שניים מעשירי פראשניץ, אשר ביקשו להפקיד את כספם בידי איש נאמן. ועתה, כיצד יביט בפני האנשים שסמכו עליו וכיצד ינחמם על אובדן כספם? יותר מכך דכדכה אותו המחשבה כי קלושים הסיכויים להשיב להם את כספם, שכן הוא עצמו חי חיי דוחק וצמצום.

עם בואו לגור שיתף בצרתו את אנשי הצרר של הרבי. מיד העלו חשד כי העגלון שהסיעו מפראשניץ הוא הגנב. רבי הניך ביטל את דבריהם בהינף יד. "מכיר אני עגלון זה כאדם כשר וחלילה לנו לחשוך בכשרים", פסק.

זמן קצר לאחר מכן נכנס לחדר הרבי כדי לתת לו שלום, כנהוג. הרבי הבחין מיד בפניו הנפולות של רבי הניך ושאלו על כך. סיפר לו רבי הניך על הצרה שניחתה עליו. חיך הרבי אליו בעידוד. "אל דאגה", אמר, "כספך יושב לך בשלמותו".

פניו המיוסרות של רבי הניך העידו כי דברי הרבי לא הפיגו את דאגתו. "בלי הכסף לא אוכל לחזור לפראשניץ עיירתי", אמר. "הלוא כבר אמרתי לך כי הכסף יוחזר לך בשלמותו!", אמר לו הרבי בנימת קפידה.

יצא רבי הניך את חדרו של הרב ופנה לאכסניה שבה התארח. אחד החסידים מידידיו של ר' הניך, ר' הירש לייב מוורשה, בא לבקרו בחדרו ומצאו כשהוא עדיין אכול דאגה. מפעם בפעם פרצה ממנו אנחה כבדה. "אנחות אלה על שום מה?!", הביע ר' הירש לייב את תמיחתו, "הרי רבינו הבטיח מפורשות כי הכסף יוחזר בשלמות, אם כן מה מקום לדאגה בכלל, ואמונת חכמים מה יהא עליה?!". חיזקו ידידו בדברי אמונה ומוסר.

* * *

היה זה לאחר שלושה ימים בהם שהה ר' הניך בגור, סביבו ישבו קומץ חסידים, אשר שתו את דבריו בצמא וספגו דברי תורה. בין החסידים היה גם ידידו ר' הירש לייב. לפתע נכנס אדם לבית המדרש, הטיל צרור כסף על השולחן וחמק כלעומת שבה. רבי הניך קלט מיד כי זהו צרור הכסף שאבד לו. אמר לחסידים שישבו עמו: "אנא, צאו לתפוס את היהודי אשר הניח את הצרור על השולחן והחזירוהו אל בית המדרש".

כעבור כמה דקות הובא האיש, והנה נוכח רבי הניך כי אכן זה העגלון שהביאו מפראשניץ לגור. תפוס בידי החסידים עמד העגלון חיוור ומבויש. לנגד עיניו ספר רבי הניך את הכסף, והתברר כי לא חסרה פרוטה. "ספר לנו כיצד הגיע הכסף לידך

פניני הפרשה

הרב משה גרילק

המקרא במושג "איש ואשה" גם לגבי החיות הבהמות (במקום המושג המקובל "זכר ונקבה") מורה חשיבות חידוש התא המשפחתי בדרך אל העולם החדש, שהם יהיו מניחי יסודותיו. באותה שנה חזרו למושג המשפחה "הישן" שעורר צחוק ולעג בחברת ההפקר הטרם - מבולית. אבל הם למדו, בעל כורחם למדו כי התפוררות המשפחה היא סימפטום ראשון להתפוררות החברה כולה, עד הסוף, עד המבול.

אך מכולם הגדיל נח. הוא מיצה את המבחן שהוטל לתוכו עד תומו, ובכך הצדיק את אימון האלוקים בו - כמייסד האנושות החדשה.

וכך הם דברי המדרש: "כל י"ב חודש שהיה נח בתיבה לא ראה שינה, לא הוא ולא בניו. לא ביום ולא בלילה. שהיה עוסק וזן את הבריות שעמו. והיה מגיש לכל בהמה, חיה ועוף את אכלם כלימודם ובשעות שהם למודים לאכול. יש בהמה שהיא אוכלת בשעה אחת ביום, ויש בשתיים ויש בשלוש ויש בשליש הלילה ויש בחצות ויש בקרות הגבר, והיה נותן לכל אחד מזונו בשעתו".

אם נשים לב לדברי המדרש, אם נחיה תמונת קדומים זו בדמיון, אם נעקוב אחר נח העייף והתשוש הרץ - בעזרת בניו - מבהמה אחת לשינה, מן החיות אל העופות כדי לעמוד בלוח הזמנים של סעודותיהם - נבחין כי אכן קלט את ה"מסר" והבין היטב מדוע בחרה ההשגחה העליונה דווקא דרך הצלה זו.

מתחת לתיבה, בעומק של מאות מטרים, מוטלות גוויותיהם של בני דורו שטבעו. אלו, אשר השחיתו את חברתם על האנוכיות הגסה, המצמיחה כל רע. והנה, דווקא בשעה בה מתמצה דין העולם, חייב היה הניצול היחידי מן המבול להוכיח כי ראוי הוא להצלה זו. להוכיח במעשים ולא רק במילים, כי רק המעשה המוחשי מצביע על מהות האדם האמיתי.

נח הפגין מסירות נפש יוצאת מן הכלל. הוא הפעיל את כל משאבי החסד שהיו טמונים בליבו. ובתנאים קשים ביותר, מימש תכונה זו במציאות חייה של התיבה.

והוא עמד במבחן הרפסודה. במבחן החסד וההטבה. והוא עמד בו בכבוד. יש סיכוי אפוא לעולם החדש המתדפק על דלתות התיבה.

(מתוך "עת לחשוב" - כתב עת לחשיבה יהודית)

ברכת

ברוכים הבאים בשם ה'

להרה"ג ר' יצחק ברבר שליט"א

בבואו לכהן פאר כראש ישיבתנו

ימים על ימי מלך תוסף,

שנותיו כמו דור ודור

תלמידי ישיבת "פאר ישראל"

וחברי קהילת "בית אהרן וישראל"

פינסק, בלרוס

לפני מספר שנים הצטופפו בני עמים וגזעים שונים על רפסודה בודדת בלב האוקיינוס.

הייתה זו רפסודת מחקר ומבחן. מארגני המסע רצו לבדוק באמצעותו, כיצד עומדים בעלי רקע תרבותי ואתני שונה, בלחץ הפסיכולוגי והאנושי, הנוצר מצפיפות ובדידות כמו אלו.

תוצאות המחקר לא החמיאו למשתתפים בניסוי. על הרפסודה התחוללו מריבות קולניות ושקטות. "התושבים" שהצטופפו עליה, נגררו לסכסוכים קטנוניים, פיתחו יחסי קנאה ותחרות, וזאת למרות תרבותם הגבוהה יחסית, תואריהם האקדמיים ומעמדם בחברה ממנה יצאו להרפתקה ימית זו. מתחת לעלי התאנה של הנימוס והמוסר המקובלים נגלתה להם דמות שונה של עצמם, לא סימפטית במיוחד.

לא הייתה זו רפסודת המבחן הראשונה. הראשונה, יצאה לדרך לפני אלפי שנים. הלחצים שהופעלו עליה היו בלא השוואה לאלו שעל הרפסודה המודרנית. קבוצת הניסוי הקדומה, לעומת זאת, עמדה בכבוד במבחן שנכפה עליה, והיא יצאה ממנו מחושלת. היא אפילו הניחה את היסודות לעולם חדש - צעיר, בריא ורענן.

זהו סיפורו של נח ובניו, פליטי דור המבול.

נח, אנו מוצאים במקרא, מצא חן בעיני האלוקים, נח ראוי להצלה יחידי מכל בני דורו המנוון והאבוד מבחינה מוסרית. אולם למרבה הפלא כך האלוקים הצלה זו בתנאים קשים מנשוא. במשך שנה שלמה היה עליו לצוף על פי מי התהום שגאו, בתוך תיבה סגורה בחברת כל ממלכת החי. חבריו ושותפיו למסע ההצלה היו פילים, ג'רפות, קופים ונמרים, חזירי בר ותרנגולות בית, הינשוף והיתוש, ובעצם מי לא? הוא אשר אמרנו: בלא השוואה לתנאים על הרפסודה המוכרת לנו מן הכרוניקה העיתונאית.

אך השאלה עולה מאליה, מדוע בחר אלוקים דרך הצלה מתישה זו? למה גזר עליהם שנה של שחיקה פסיכולוגית, מריטת עצבים מלאה, והצטברות של מרירות עקב לחץ, דוחק וצפיפות?

כלום לא יכול היה האלוקים - הכל יכול - להצילם בצורה שונה?

התשובה היא: לא.

כפי שמתברר לא הייתה תיבת נח תיבת הצלה, כי אם - תיבת מבחן. מבחן לנח ולמשפחתו. אולי גם מבחן לכל החי שנדחס לתוכה. מבחן שהשעה הקשה הכתיבה אותו. מבחן שהיה תוצאה הגיונית משואת המבול אשר השתוללה אותה שעה ביקום כולו.

והמבחן גורלי, כי בו תלוי עתיד האנושות.

פגישת ניצולים זו בתיבה, כפתה עליהם מושג שנשכח - **חיים משותפים**. הם קלטו מחדש בכורח המציאות מושגים וערכים שנשחקו באותה תרבות וחברה השקועות עתה עמוק בתהום המים שמתחתם.

הם למדו עתה יום יום, תוך התנסות מתמדת, כי חיים משותפים יתכנו רק תוך ויתור הדדי. תוך הכרת קיומו של הזולת. כל ניסיון של העדפה קיצונית של ה"אגו" האישי היה מביא בתנאי התיבה להתפוצצות מיידית. אז הבינו, מה הביא את הסוף על בני דורם, שתרבותם ואורחות חייהם כה הרקיבו ו"מלאו חמס". חמס, שוד ואלימות גלויים, וחמס, שוד ואלימות אלגנטיים מעוגנים היטב בחוק ומבוצעים ביעילות משפטית על ידי המכונים "צווארון לבן".

והם למדו עוד משהו. משהו חשוב ביותר. לתיבה הורשו להיכנס רק איש ואשתו. גם מן החי רק איש ואשתו. שימוש